

Møteinnkalling

Utvalg: Åfjord formannskap
Møtested: Kommunestyresalen, Åfjord rådhus
Møtedato: 05.06.2019
Tid: 09:00

Forfall meldes til utvalgssekretær Nina Knutsen, som sørger for innkalling av varamedlem.
Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Vibeke Stjern	Ordfører	ÅF-AP
Gro Kristiansen	Medlem	ÅF-AP
Bjørn Arne Hosen	Medlem	ÅF-AP
Liv Marie Hugdal	Medlem	ÅF-KRF
Jon Husdal	Varaordfører	ÅF-SP
Tone Bårdli	Medlem	ÅF-SP
Håkan Berdahl	Medlem	ÅF-H

Saksnr	Sakstittel	Lukket
	Saker til behandling	
PS 17/19	Revisjon av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse	
PS 18/19	Tertialrapport pr. 30.04.2019	

Info/drøfting:

- Åfjordskroa AS
- Frydenbø
- Aktivitetshus
- Ekstra møte før sommeren
- Reviderte tegninger tilrettelagte boliger

Vibeke Stjern
Ordfører

Saker til behandling

PS 17/19 Revisjon av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse

**SAKSFRAMLEGG**

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
17/19	Åfjord formannskap	05.06.2019

Saksbehandler: Hilde Haugdahl Humstad

REVISJON AV KOMMUNENS HELHETLIGE RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Vedlegg

1 Helhetlig ROS-analyse Åfjord

Sakens bakgrunn og innhold:

Åfjord kommune sin gjeldende helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) er fra 2010. Etter denne tid er regelverket noe endret og det er bl.a. innført en generell beredskapsplikt for kommunene. Det har vært flere større hendelser de senere årene både internasjonalt og lokalt. Åfjord har fått merke at klimaendringene har medført større og mer voldsomme stormer og flommer de siste årene.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011) § 6 fastslår at Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, og forøvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet. Kommunen er godt i gang med revisjon av kommuneplanens arealdel. Etter forskriftens § 2 skal den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen forankres i kommunestyret. Her gjøres dette gjennom politisk behandling i komite for vekst og utvikling og komite livsløp som innstiller til kommunestyret.

Forskriften angir konkrete minimumskrav for kommunens ROS:

- a) eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- b) risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen
- c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre
- d) særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- e) kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet
- f) behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

For å få identifisert uønskede hendelser ble det arrangert workshop/ROS-verksted og enkeltvis møter/samtaler med eksterne aktører i og utenfor kommunen. I tillegg til vurderinger av de ulike hendelsene, ble disse aktørene også utfordret mht. valg av uønskede hendelser og scenarier for nærmere analyse.

I analysen kommer hendelser relatert til klima og natur ut med uakseptabel høy risiko, dvs. at tiltak er påkrevet. Det samme gjelder for stor trafikkulykke og IKT-angrep.

I tillegg er det i analysen avdekket scenarier med mindre akseptabel risiko (tiltak bør iverksettes ut ifra en kost/nytte- vurdering).

I tillegg til de tiltak som framkommer ved vurdering av de ulike scenarier, må følgende forhold prioriteres:

- Hyppige og varierte øvingsaktiviteter.
- Opprettholde og videreutvikle det gode samarbeidet med frivillige organisasjoner.
- Arbeide for økt fokus og forståelse for samfunnssikkerhet og beredskap i hele Åfjordssamfunnet.
- Opprettholde og videreutvikle interkommunalt samarbeid innen samfunnssikkerhet og beredskap.

På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen utarbeide en handlingsplan for oppfølging av tiltakene som er avdekket i denne analysen. Planen skal inneholde prioritering av tiltak, økonomi og ansvar, og tiltakene som angis i planen skal spilles inn i de årlige budsjettprosessene.

Kommunens helhetlige ROS peker også på følgende fokusområder for kommuneplanens arealdel:

- Identifisere områder med naturfare og andre fareområder og avsette disse som hensynssoner i kommuneplankartet, f.eks kvikkleireområder, sikker byggegrunn.
- Sette krav om rekkefølgebestemmelser om vann og avløp, V/A-plan til nye reguleringsplaner, som også utreder håndtering av overflatevann.
- Behovet for, eller evt. konsekvenser ved manglende brannvannforsyning vurderes gjennom konsekvensutredning for nye utbyggingsområder.

Vurdering:

Komiteene mener at forslag til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Åfjord kommune tilfredsstiller bestemmelsene i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret, med forskrifter, og legger analysen fram til Kommunestyrets godkjenning.

Oppsummering:

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret og tilhørende forskrift stiller krav om at kommunen skal ha en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), innholdet i denne og revisjon/vedlikehold.

Det er nå gjennomført en revisjon av kommunens helhetlige ROS fra 2010, og Komite for vekst og utvikling og komite for livsløp legger forslag til helhetlig ROS fram til politisk behandling med følgende vedtak:

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret tar forslag til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Åfjord kommune til etterretning.

ROS Åfjord

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for
Åfjord kommune 2019 – 2021



Åfjord kommune

Innhold

1	Sammendrag.....	2
2	Bakgrunn, mandat og metode	3
3	Kommunebeskrivelse.....	4
4	Definisjoner og begreper	5
5	Uønskede hendelser - Hendelsestyper	6
5.1	Naturhendelser	6
5.1.1	Stor skog-/lyngbrann	7
5.1.2	Stort ras	8
5.1.3	Storm	10
5.1.4	Strømbrudd langvarig.....	12
5.1.5	Epidemi – Pandemi.....	13
5.2	Store ulykker	14
5.2.1	Stor trafikkulykke.....	15
5.2.2	Storbrann.....	16
5.2.3	Akutt forurensning	18
5.2.4	Ulykker til havs	20
5.2.5	Ulykke ifbm organisert aktivitet i kommunens regi	21
5.2.6	Luftfartsulykke	23
5.2.7	Masseskade	24
5.3	Tilsiktede hendelser	25
5.3.1	PLIVO - pågående livstruende vold/voldstrusler	26
5.3.2	IKT-hendelser.....	28
5.3.3	Omfattende overgrepssak.....	29
5.3.4	Utro tjener	30
5.3.5	Likegyldighet.....	31
6	Felles overordnede risikoer og konsekvenser	32
7	Felleshendelser og hendelser utenfor kommunen.....	33
8	Opprettholdelse av kritiske samfunnsfunksjoner og kommunens virksomhet.....	34
9	Risikobilde Åfjord.....	35
10	Arbeidet videre	36

Foto framside: Fotograf Kjell A. Olsen, Adressa

Ekstremværet tok Arnevik bru 31.01.2006.

1 Sammenheng

Det er flere uønskede hendelser som kan ramme Åfjordsamfunnet. Den overordnede risiko- og sårbarhetsanalysen, heretter kalt ROS, er et forsøk på å sammenfatte de viktigste hendelsene ut fra sannsynlighet og konsekvens, slik at vi kan gjøre gode vurderinger og iverksette tiltak for å trygge lokalsamfunnet.

De hendelsene som er omtalt her faller grovt sett i tre kategorier:

- Naturskapte hendelser (sykdommer, klimabaserte hendelser, branner og så videre)
- Store ulykker
- Tilsiktede hendelser

Det er selvsagt ikke mulig å dekke alt som kan inntreffe i en slik analyse, men basert på faglig skjønn presenteres et antall hendelser som enkeltvis eller i kombinasjon kan gå ut over det som den stående beredskapen kan håndtere (brannvesen, helsetjeneste, politi og så videre). Når slike hendelser inntreffer på et visst nivå, må kommunens kriseledelse iverksette kommunens overordnede beredskapsplan.

Mange takk for innspill og medvirkning fra alle bidragsyttere.



2 Bakgrunn, mandat og metode

Bakgrunn og mandat

Åfjord Kommune er pålagt i lov å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen – alt dette sammenstilt i en helhetlig ROS.

Denne skal danne grunnlaget for en overordnet Beredskapsplan, jfr. bl.a. Sivilbeskyttelses-loven og forskrifter.

Den aktuelle ROS-analysen bør vise lokalt trusselbilde med hendelsene som har størst risiko. Kommunens kriseledelse bør kjenne de største truslene fra natur, ulykker og tilsiktede hendelser, og justere den overordnede Beredskapsplanen i overensstemmelse med disse.

Metode

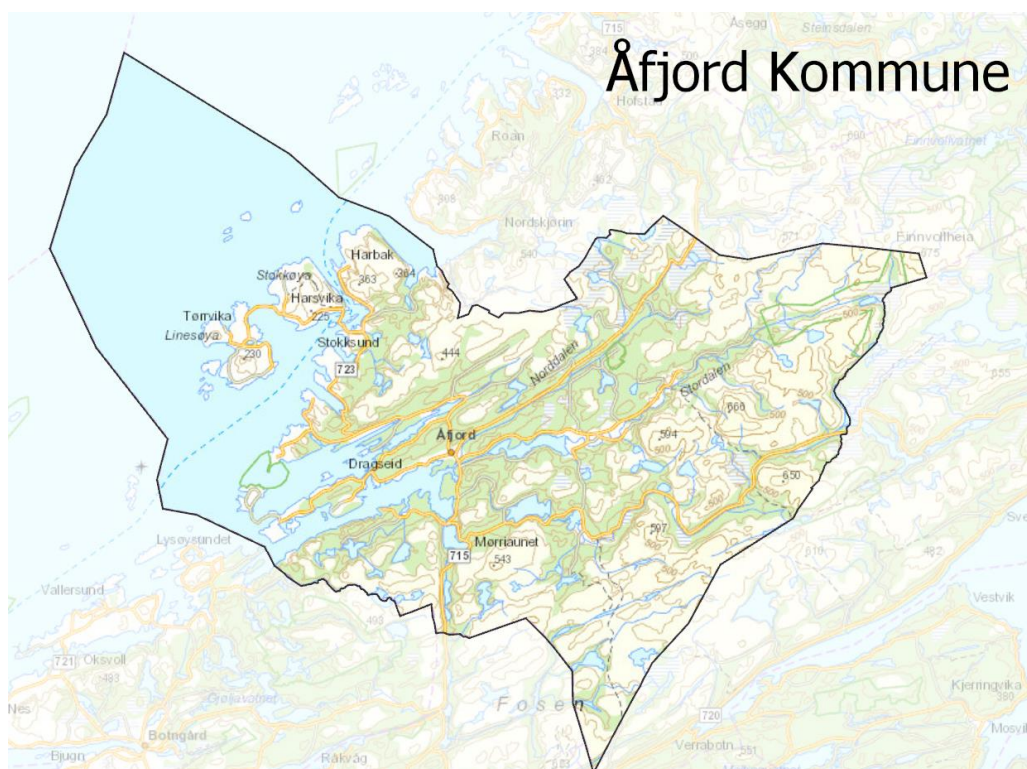
Arbeidet er organisert som et prosjekt med formannskap som styringsgruppe.

Prosjektleder for ROS er Hilde Haugdahl Humstad og kommunens sektorledere har bidratt etter behov. Det er gjennomført ROS-verksted med deltakere fra kommune, blålysaktører, HV, Sivilforsvar, Røde Kors og frivilligheten. Næringsliv og ungdomsråd i kommunen er tatt med på råd og hendelsene er vurdert på sektorenes ledermøter. Under arbeidet har student Tonje Hårstad fra Høgskolen i Innlandet på Rena vært i praksis hos Åfjord kommune, og deltatt med oppdatert teorikunnskap og innspill.

Videre har kommunen benyttet eksterne, offentlige fagmiljø i Nasjonalt utdanningscenter for samfunnssikkerhet og beredskap - NUSB og hos Fylkesmannen Trøndelag - FMTL.

Ny gjennomgang for ny kommune vil skje etter 01.01.2020.

I arbeidet med den helhetlige ROS-analysen for Åfjord kommune, har vi i all hovedsak valgt å støtte oss på Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap - DSB sin veileder for helhetlig ROS (2014) og Fylkesmannen i Trøndelags ROS-analyse (2019).



3 Kommunebeskrivelse

GEOGRAFI

Åfjord kommune ligger ut mot kysten på Fosenhalvøya i Trøndelag med totalt areal på 955 km². De ytre delene av kommunen er preget av fjorder og øyer/halvøyer, og domineres av Åfjorden og Skråfjorden som skjærer inn i landet. Innlandet er preget av tre store daler med omkringliggende fjell og heier. Åfjord har to større lakseelver, samt mange vann og innsjøer. Nabokommuner er Roan, Bjugn, Indre Fosen, Verran og Namdalseid.

NATUR OG KLIMA

Det er kombinasjon med innlandsklima og kystklima.

Det er ikke uvanlig at kommunen setter rekord - mest snø, mest regn, høyest sommertemperatur. Mer ekstremvær kan gi nye utfordringer knyttet til mye nedbør på kort tid. Vind er et mindre problem i kommunen, dog større jo lengre ut mot kysten man kommer.

Kommunen har flere rasutsatte områder, og alle områdene med bosetting i kommunen er i kategoriene moderat til lav eller usikker aktsomhetsgrad på radongass.

Kommunen har sammenhengende barskogområder, som i tørkeperioder har risiko for skogbrann. Mye av kommunens bebyggelse ligger i tilknytning til slike områder.

SAMFUNNSMESSIGE FORHOLD

Kommunen har 3340 innbyggere (2018), størst konsentrasjon omkring Åfjord sentrum og Revsnes.

Utover dette er innbyggerne bosatt fordelt på mange mindre grender rundt om i kommunen. Beboede øyer er Stokkøya, Linesøya og Lauvøya med fastlandsforbindelse.

Kommunen har en stor andel fritidsboliger, ca 1300, både ved sjøen og på fjellet.

I Åfjord kommune er det to nye grunnskoler, fire barnehager og videregående skole.

I Åfjord sentrum ligger Åfjord Rådhus, Åfjord helsesenter med omsorgsboliger, politi, banker, apotek, dagligvarebutikker og hotell. Stoksund trygdepensjonat ligger på Revsnes.

SAMFERDSEL

Åfjord er knyttet til det norske veinettet gjennom fylkesvei 715 som forbinder kommunen med Trondheim og med Namdalseid. Fylkesvei 723 forbinder kommunesentret med Stoksund. Samferdsel er basert på privatbil og rutebuss til Trondheim og Osen. Nærmeste større lufthavn er Trondheim lufthavn Værnes, samt mindre flyplass på Ørland. Nærmeste jernbanestasjon er Trondheim sentralstasjon. Åfjord har flere småbåthavner og havner. Monstad Industrikai ble i 2018 sertifisert som internasjonal havn.

KULTUR OG NÆRING

Kommunen har ulike festivaler, samt kultur- og idrettsarrangement som samler mange mennesker.

Åfjords næringsliv er preget av flere store entreprenørbedrifter, jordbruk, fiske, fiskeoppdrett, service, turisme og offentlig tjenesteyting. Det er flere små og mellomstore overnattingssteder rundt om i kommunen.

SAMARBEIDSAVTALER OM BEREDSKAP

Brannberedskapen på Fosen ivaretas av det interkommunale selskapet Fosen brann- og redningstjeneste (FBRT). Det eies av Åfjord, Roan, Ørland og Bjugn kommuner.

Åfjord kommune har beredskapsavtale med Åfjord Røde Kors.

4 Definisjoner og begreper

DSB sin veileder for helhetlig ROS (2014) har følgende definisjoner og begreper;

Begrep	Forklaring
Sannsynlighet	Sannsynlighet i denne sammenhengen er et uttrykk for hvor hyppig en hendelse vil kunne antas å forekomme, tilpasset lokale forhold
Konsekvens	Konsekvens er de følger som kommer av en uønsket hendelse og omfatter samfunnsverdier som liv og helse, stabilitet, skade på natur og miljø og økonomiske tap på materielle verdier.
Risiko	Risiko er en vurdering av om en hendelse kan skje, hva konsekvensene vil bli og usikkerheten knyttet til dette. Risiko = (sannsynligheten) x (konsekvensene) av uønskede hendelser.
Sårbarhet	Sårbarhet sier noe om hvilken evne kommunen har til å motstå en hendelse, og kommunens evne til å tåle en hendelse hvis den først inntreffer. Et robust samfunn har evne til å motstå og tåle uønskede hendelser, og evne til raskt å gjenoppta kritiske samfunnsfunksjoner etter svikt.
Usikkerhet	Usikkerheten knytter seg til om/når, en bestemt uønsket hendelse vil inntreffe og hva konsekvensene av denne hendelsen vil bli. Angivelsen av usikkerhet handler om kunnskapsgrunnlaget for risiko- og sårbarhets- vurderingen av hendelsen.
Styrbarhet	Styrbarheten sier noe om i hvilken grad kommunen kan kontrollere/styre risikoen knyttet til en gitt hendelse. Hvor lett er det å implementere tiltak som reduserer sannsynligheten for at hendelsen kan inntreffe? Hvor lett er det å sette i verk tiltak for å redusere konsekvenser av hendelsen, eller tiltak for å høyne beredskapen?

Risikoen for uønskede hendelser bedømmes ut fra følgende risikomatrise:

Konsekvens Sannsynlighet	Svært små	Små	Middels	Store	Svært store
Svært stor					
Stor					
Middels					
Liten					
Svært liten					

Risiko	Beskrivelse
Liten - Akseptabel/normal	Dagligdags i samfunnet. De håndteres av den dagligstående beredskapen. Ytterligere risikoreducerende tiltak vurderes om det er mulig ut fra praktiske og økonomiske vurderinger – Vurderes ut fra kost/nytte-forhold.
Middels - må vurderes ytterligere	Hendelser som kommer i gul sone vurderes å ha middels risiko. Dagligstående beredskap er ikke tilstrekkelig. Her bør tiltak for å redusere risiko vurderes iverksatt. Kost/nytte forholdet vurderes mot ønsket /oppnåelig grad av risiko.
Stor - Uakseptabel	Hendelser som kommer i rød sone vurderes å ha uakseptabel risiko. Hendelsene er så store at ytterligere ressurser og bistand må tilføres. Risikoreducerende tiltak skal gjennomføres.
Sort svane	Hendelser som kommer i svart sone vurderes å ha uakseptabel risiko. Selv om sannsynligheten for at disse hendelsene vil inntreffe er liten, må man ikke glemme viktigheten av å være forberedt på det verste. Svært usannsynlige hendelser med ekstreme konsekvenser.

5 Uønskede hendelser - Hendelsestyper

5.1 Naturhendelser

Ved naturhendelser er naturen selv årsak til hendelsen og konsekvensene kan ramme mennesker, planter, dyr og samfunnet for øvrig.

Hendelse	Beskrivelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
5.1.1	Stor skog- og lyngbrann	Middels	Svært stor	Stor
5.1.2	Stort ras - Over vei - Ved bebyggelse - Ut i fjord	Middels	Stor	Stor
5.1.3	Storm - Sterk vind som gjør skade - Strømbrydd - Ekstrem nedbør/flom - Bølger/Stormflo	Stor	Svært stor	Stor
5.1.4	Strømbrydd langvarig	Liten	Stor	Middels
5.1.6	Epidemi - Pandemi	Liten - middels	Stor	Middels

OPPSUMMERING

Naturhendelser utløses av naturkrefter eller naturlige fenomener og enkelte ganger av menneskelig aktivitet. De siste årene har hendelser knyttet til natur og klima blitt aktualisert av at «ekstremvær» inntreffer oftere enn før. Klimaendringer er en forholdsvis nytt fokusområde. Ettersom klimaendringene av natur gjør at naturfenomen oppfører seg annerledes enn før, er det vanskelig å bygge på erfaringer. Klimaendringer påvirker økosystem, økonomi og helse – og konsekvensene vil trolig bli større i tiårene som kommer. Hvor store konsekvensene blir, er blant annet avhengig av hvor godt forberedt samfunnet er.

Norge ligger på en forholdsvis stabil tektonisk plate, dvs bevegelsene til jordskorpa er små med få svakheter – vi har hørt om mindre jordskjelv på Vestlandet og i Finnmark som sjelden fører til ødeleggelser. Selv om vi ikke opplever tsunami – en følge av jordskjelv i havet, kan ikke et vulkanutbrudd på en av vulkanøyene eller et undersjøisk utbrudd i Atlanterhavet med påfølgende tsunami utelukkes. Norge ble truffet av en kjempebølge for 8200 år siden. Tsunamier kan også oppstå ved ras av store steinmasser ut i fjorder, og dette er et reelt scenario flere steder i Norge.

Begrepet varmere - våtere – villere gjør at vi som kyst- og fjordkommune må forberede oss på et høyere havnivå i framtiden. Havnivåstigningen vil føre til at stormflo og bølger strekker seg lenger inn på land, enn hva som er tilfelle i dag. Det betyr at områder som ligger lavt og nær havet, blir liggende mer utsatt til i framtiden. I tillegg vil noen områder som i dag ikke ligger under vann, kunne bli permanent oversvømt. Høyere vann- og lufttemperatur vil gi økt fordamping fra havet noe som gir økt vinternedbør i Åfjord.

En klimabasert hendelse av nyere dato er f.eks. skogbrann kombinert med sterk vind på vinteren. Større brannfare om vinteren pga av fravær av sevj. Tradisjonelt har snø eller annen nedbør om vinteren gjort at skogbrannfaren har vært en marginal trussel, men nå kan vi oppleve lange tørkeperioder som sammen med sterk vind gir oss økt risiko for «ild i tørt gress». Gjengroing i utmarka gjør det også vanskeligere å stoppe et brannutbrudd i utmark.

5.1.1 Stor skog-/lyngbrann

Beskrivelse	
Branntilløp i utmark, ute av kontroll. Fare for spredning til bebyggelse. De fleste skogbranner i Norge er menneskeskapte, ved opptenning/engangsgrill og ellers uforsiktig omgang med ild der bålforbud ikke respekteres. Bråtebrenning er et annet eksempel. Brann kan også skyldes lynnedslag, feil på el-anlegg, skogsdrift.	
Sannsynlighet	
Det har ikke vært lyng og skogbrann av betydelig størrelse med stort skadeomfang her. I nabokommunene har det vært tilfeller. Eksempel fra Roan (april 2019) der engangsgrill var årsak. Lange tørkeperioder øker sannsynligheten for store branner, også på vinter pga mulig lite snø, mangel på sevje i plantene.	
Konsekvens	
Liv og helse Liten sannsynlighet for personskade eller død. Brannslokking i nedslagsområde til drikkevannskilder kan forurense kildene og bidra til spredning av f.eks vannpest Natur og miljø Skader på boliger og eiendom kan være store. Skader på verdifulle naturområder og dyreliv kan være alvorlige avhengig av lokalitet. I forbindelse med beitebruk så har lyngbrenning en positiv effekt, men det må foregå under optimale forhold. Samfunnsstabilitet Ved stor brann påvirkes tjenesteleveransen, når fokuset er på å slukke brann.	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Lav terskel for å innføre bålforbud Forebyggende- og holdningsskapende arbeid Beredskapsøvelser Konsekvensreduserende tiltak FBRT er godt utstyrt og forberedt på «vanlige» skog- og lyngbranner Ha oversikt over skogsbilveinett Beredskapsplaner for helse Kjenne til ressurser - kartlagt og i kartotek, bl.a. gjødselvogner/vanntanker.	

5.1.2 Stort ras

Beskrivelse
Stor ras over vei, ved bebyggelse eller ut i fjord med påfølgende bølger. Det kan være løsmasser av - Jord og stein - Kvikkleire - Snøskred - Sørpeskred Eksempel fra Åfjord, Arnevikbrua (2006), kvikkleire i Imsen, Monstad, steinsprang fv723 osv. Årsaker kan være: - Økt nedbør pga klimaendringer gir vannmetning og fare for masseutglidning. - Masseuttak, byggegrop, anlegg - Rasfarlige veistrekninger og evt boligområder
Sannsynlighet
Åfjord har opplevd stengte veier pga jord og steinskred, issprang, men det er lite som tyder på at kommunene skal oppleve ras og skred av et større omfang enn at det kan takles innenfor daglig beredskap. Åfjord har flere områder med sensitiv grunn (kvikkleire).
Konsekvens
Liv og helse Mulighet for personskade eller død. Hindrer hjemmesykepleie. Natur og miljø Skader på vei, boliger og eiendom kan være store. Samfunnsstabilitet Dersom veier blir stengt som følge av ras vil transport av varer og mennesker bli rammet. Skade på infrastruktur - alt i bakken brytes - vei, vann, avløp, fiber - Skade på bebyggelse Bistand ved skadested påvirker ressurs til daglig drift

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende tiltak

Det brukes store summer på rassikring og nye veier på Fosen

Arealplanlegging – hensynssoner naturfarer

Korrekt dimensjonering av hydrotekniske anlegg på dyrka jord, og steinsetting av rørutløp

Reguleringsmyndigheter og eksisterende planer

Grunnundersøkelser og tiltak i henhold til disse

Beredskapsøvelser

Ta hensyn til områder med skredfare i forbindelse med arealplanlegging og byggesaksbehandling

Tilstrekkelig sikring av avløp ved store hogstflater.

Konsekvensreduserende tiltak

Kartlegging - NVE's skredkart <https://www.nve.no/flaum-og-skred/skrednett/>

Ny teknologi - gjøres kjent

Gode rutiner og retningslinjer

Eksisterende planer

5.1.3 Storm

Beskrivelse
Storm som innebærer - Sterk vind som gjør skade - Strømbrudd - Ekstrem nedbør/flom - Bølger/Stormflo Flom og oversvømmelser under snøsmelting, samt ekstreme nedbørsmengder i kombinasjon med smeltevann. Åfjord har en lang kystlinje. Storm/orkan oppfattes ikke som en stor utfordring i seg selv, men følgehendelser øker sårbarheten. Følgehendelser: massive trefall gjør at strømmettet skades. Usikker hvor lenge bortfall vil vare - over 2 - 3 døgn. Utfordring med å yte tjenester, deler av mobilnett og internett blir slått ut.
Sannsynlighet
Stadig større; «Villere og våtere» – mer nedbør og vind. Mer styrtregn. Vannstands- og tidevannsinformasjon: https://www.kartverket.no/sehavniva
Konsekvens
Liv og helse Noe mulighet for personskade eller død – Skuelystne Hjemmesykepleie og utrykningskjøretøy hindres Natur og miljø Skader på boliger og eiendom kan være store. Skader på produksjonsområder. Samfunnsstabilitet Sperrede veier Helikoptertransport ikke mulig Vannforsyning Folk kommer seg ikke på jobb Mangel på strøm, data osv.

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende tiltak

Flomsonekart - tiltak utfra dette

Høydemodell - simulering av vannveier som viser problemområder- tiltak utfra dette

Ha tilstrekkelig dimensjonerte hydrotekniske anlegg

Byggegrense mot vassdrag

Minimum kotehøyde mot sjø

Sørge for at ny bebyggelse følger TEK17 ved tilsyn.

Konsekvensreduserende tiltak

Samhandling

Alternativ framføringsakse - forsyning

Beredskapsøvelser

Eksisterende planer; sosial- og helsemessig beredskapsplan, katastrofeplan for helsetjenesten.

Rutinger for håndtering av uforutsette hendelser, f.eks. strømbrydd - nødstrømskapasitet

5.1.4 Strømbrudd langvarig

Beskrivelse	
Langvarig bortfall av strøm, over 12 timer.	
Sannsynlighet	
Liten sannsynlighet. Godt og stabilt strømnnett.	
Konsekvens	
Liv og helse Institusjoner, folk med helsemessige tilstander som krever bistand av elektriske apparater Behov for oppvarming i kuldeperioder Redusert tilgang på vann/mangel på drikkevann Dårlig vannkvalitet Samfunnsstabilitet Hinder informasjonsflyt og tjenesteyting Frostskafer på eiendom	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Vedlikeholde strømnnett og rydde langs linjene Konsekvensreduserende tiltak Vedovn i alle hus Utkjøring av ved og evt vann Nødstrømsaggregat hos institusjoner og ved vannverk	

5.1.5 Epidemi – Pandemi

Beskrivelse	
Stort utbrudd av smittsom infeksjonssykdom over et stort geografisk område. Rammer svært mange mennesker. Dyresykdommer, både som rammer produksjonsdyr og sykdommer som smitter til mennesker (MRSA).	
Sannsynlighet	
Liten til middels sannsynlighet Folk reiser mer, også til områder med høyere smittestatus. Flere unngår å vaksinere seg/sine barn.	
Konsekvens	
Liv og helse Spesielt sårbare grupper kan rammes Tilgang på nok vaksiner Samfunnsstabilitet Tjenesteyting vil påvirkes Matproduksjon - store økonomiske konsekvenser for produsenter ved smitte/sanering	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Lokal smittevernplan Nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa Vaksinering Informasjon om anbefalt karantenetid før kontakt med produksjonsdyr (48 timer) – Gjelder innbyggere, turister og utenlandsk arbeidskraft Konsekvensreduserende tiltak Informasjon Vurdere om barnehage/skole må stenges Nyttige linker PDF: nasjonal beredskapsplan pandemisk influensa (2014)	

5.2 Store ulykker

Hendelse	Beskrivelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
5.2.1	Stor trafikkulykke	Middels	Svært stor	Stor
5.2.2	Storbrann	Liten	Stor	Middels
5.2.3	Akutt forurensning - Industri - til havs - farlig gods	Liten	Stor	Middels
5.2.4	Ulykker til havs - Skipsforlis/kollisjon - Småbåt (alvorlig)	Liten	Stor	Middels
5.2.5	Ulykke ifbm organisert aktivitet i kommunens regi	Liten	Stor	Middels
5.2.6	Luftfartsulykke - Sivilt - Ørland/Militært	Svært liten	Svært stor	Sort svane
5.2.7	Masseskade - Stor arbeidsulykke - Annen stor ulykke - Arrangement (idrett, kultur)	Liten	Svært stor	Sort svane

OPPSUMMERING

Store ulykker kan være eksplosjonsulykker, transportulykker og utslipp av giftige gasser eller andre nukleære, biologiske eller kjemiske (NBC) stoffer. Konsekvensene inkluderer ofte omfattende evakuering og masseskade, med påfølgende press på sykehus. De fleste hendelsene vil være geografisk avgrenset, bortsett fra atomulykke.

Sannsynligheten for at én enkelt hendelse med store konsekvenser skal oppstå er relativt liten. Den samlede sannsynligheten for en større ulykke i Åfjord er imidlertid større.

Åfjord ligger ved skipsleia og det passerer tusenvis av skip og båter i løpet av et år. Vi har ikke de mest utfordrende farvannene, men ved teknisk feil/dårlige værforhold kan vi få alvorlige ulykker.

Større aktivitet og økt trafikk øker sannsynligheten for ulykker.

Ulykker i små samfunn rammer på en annen måte enn i byene. Alle kjenner alle og pårørendekretsen er større med flere nivåer.

5.2.1 Stor trafikkulykke

Beskrivelse
En stor trafikkulykke med skadde og/evt. døde personer, flere skader, påfølgende miljøskade, helsefare i ettertid, materielle skader, lammelse av infrastruktur. Påkjøringer, kollisjon(er) eller avkjøring(er) evt. med eksplosjon og brann. Dette kan være ulykke med både personbil(er), bussulykke, eller ulykke hvor kjøretøy med farlig gods er involvert Årsaker: Trafikkadferd, feilmanøvrering. Teknisk tilstand på kjøretøy. Glatte veier Vilt i veien
Sannsynlighet
Sannsynlig hvert år
Konsekvens
Liv og helse Fare for alvorlig skade og tap av menneskeliv Natur og miljø Eventuelle utslipp Samfunnsstabilitet Kan hindre tjenesteyting dersom vei sperres over lengre tid
Tiltak
Sannsynlighetsreduserende tiltak Kontroll av kjøreadferd og kjøreteknisk standard. Vedlikehold av veier - økt veistandard. Trafikksikkerhet ifbm arealplanlegging med bussholdeplasser, frisktlinjer og GS- veg (gang og sykkelvei). Holdningsskapende tiltak barn/unge, rusforebyggende arbeid. Konsekvensreduserende tiltak Samordnede og innøvde utrykningsetater og kurs for ansatte i utrykningsetatene. Beredskapsøvelser Tiltak i kommunedelplan for trafikksikkerhet må gjennomføres Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner) Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune

5.2.2 Storbrann

Beskrivelse	
Åfjord er en liten oversiktlig kommune med stor fokus på brannsikring. Lange avstander kan være en utfordring i forhold til innsatstid Har jevnlig opplæring av mannskap og ansatte ved helseinstitusjoner/hoteller Har brannmannskap (FBRT) med god kompetanse og røykdykkere Særskilte brannobjekt, brann på dag eller natt. Tunell-branner	
Årsak Teknisk svikt Menneskelig svikt. Feil i elektrisk anlegg Åpen ild, ildspåsettelse Lynnedslag, Selvantennende produkter. Feil bruk av elektriske produkter, gasslekkasje	
Sannsynlighet	
Liten sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Fare for alvorlig skade og tap av menneskeliv Fare for skader på eiendom og husdyr. Brannvesen har kort vei til institusjoner.	
Samfunnsstabilitet Kan være behov for relokalisering av tjenester/pleietrengende til øvrig bygningsmasse Bruke nabokommuner	

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende tiltak

Forebyggende og holdningsskapende arbeid
Varsling, tilgang på slökkemidler, branntekniske tiltak.
Fysiske tiltak i byggene, sprinkleranlegg.
Forskrifter må følges, røyking forbudt inne.
Tilsyn i byggesaker.

Konsekvensreduserende tiltak

Varsling, tilgang på slökkemidler
Øv eksisterende planverk og rutiner - Samvirke.
Kjenne til ressurser - kartlagt og i kartotek, bl.a. gjødselvogner/vanntanker.
Sette inn store ressurser fra første stund for å stoppe brannen før den kommer ut av kontroll
Ivareta tilstrekkelig slukkevann ifbm arealplanlegging.
Samordnede og innøvde utrykningsetater
Formell kompetanseheving hos innsatspersonell i kommunen
Beredskapsøvelser
Tilgang til nødvendig utstyr for innsats på skadested, her under anskaffelse av varmesøkende kamera
Godkjent trapperom for høyhus. To uavhengige utganger
Plassering av søppelcontainere, rydding.
Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner)
Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune
Førsteinnsats av helsepersonell er viktig, opplæring og bevisstgjøring av disse

5.2.3 Akutt forurensning

Beskrivelse	
Forurensset drikkevann Forurensset mat Atomkraftulykke – radioaktivitet Shipsulykke industri	
Sannsynlighet	
Liten sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Drikkevannskildene kan bli forurensset – Vannforsyning Luftforurensning Radioaktivitet Sykdom/helseplager Natur og miljø Skader på natur og dyreliv Samfunnsstabilitet Tilgang på rent vann kan bli en utfordring	

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende

Smittevernarbeid, j.fr smittevernplan

Internkontrollsystem vannverk

Kontroll Mattilsynet

Hensynsoner i nedbørsfelt til drikkevannskilder i arealplaner

Plassering av potensielt forurensende tiltak

Konsekvensreduserende tiltak

Stenge servering, vannkilder

Ved atomulykker vil nasjonal kriseledelse tre i aksjon

Ved behov for ekstra ressurser kan IUA-systemet (Interkommunalt utvalg for akutt forurensning gjennom FBRT) benyttes

Landbasert utstyrsdepot i Åfjord

Brannordning med FBRT inkluderer tiltak ved akutt forurensning

5.2.4 Ulykker til havs

Beskrivelse	
Skipsforlis/kollisjon, ulykke med tank-, passasjer- og lasteskip Småbåt m dødelig utfall Store tetthet av fritidsbåter i deler av kommunen, spesielt på sommers tid Årsaker: Adferd Værforhold Teknisk tilstand	
Sannsynlighet	
Liten sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Fare for alvorlig skade og tap av menneskeliv Natur og miljø Store miljøødeleggelser som en følge av oljesøl	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Forebyggende og holdningsskapende arbeid Holdningskampanjer barn/unge Beredskapsøvelser Kommunal forskrift om hastighet i utsatte områder Avklare plass for innsatsutstyr Konsekvensreduserende tiltak Samordnede og godt øvde utrykningsetater Tilgang til nødvendig utstyr for innsats på lokalt skadested Kystverket leder redning av skipet Plan for sosial- og helsemessig beredskap Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjordkommune	

5.2.5 Ulykke ifbm organisert aktivitet i kommunens regi

Beskrivelse	
Barn/ungdommer/eldre på skole tur, pleie og omsorg, politiske utvalg <u>Spesifikt</u> – Sommerfest-arrangement. <i>I uteområde hvor det er satt opp en mobil scene, gapahuker og telt hvor det foregår servering av mat. Det er smultgryter, griller og elektriske apparater. På scenen står det store mobile høyttalere for underholdning. Området er gjerdet inn og det befinner seg 1000 personer innenfor. Da sceneshowet med flammekasterne starter blåser det kraftig opp. Scenedekorasjonen antennes og i panikken som oppstår velter høyttalerne og lander delvis på publikum og delvis i et telt. Scenen brenner, personer ligger skadet under høyttalerne og i teltet har smultgryten veltet og tatt fyr. Det oppstår panikk i folkemengden, noen prøver å hjelpe de skadete, noen løper mot gjerdene og velter disse, og andre prøver å finne slukkeutstyr mens brannen sprer seg og truer flere personer, telt og gapahuker. Situasjonen er kaotisk og uoversiktlig. To blir drept av fallende gjenstander, tre dør av omfattende brannskader, 20 må behandles for brann og røykskader og 30 for diverse kutt -, klem- og bruddskader.</i> Årsaker Uflaks Drukning, fall Bilulykke Ekstremvær Teknisk svikt Menneskelig svikt - svikt i rutiner	
Sannsynlighet	
Lite sannsynlig Endringer i værforhold – mer vind, regn osv. gjør at vi er mer utsatt. Samtidig er det gode muligheter for å forutse ekstremvær via værmeldinger	
Konsekvens	
Liv og helse Fare for alvorlige skader og tap av menneskeliv Samfunnsstabilitet Berører mange, med mange pårørende	

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende tiltak

Det må søkes om tillatelse for arrangement

Den ansvarlige for store arrangementer, utstillinger, forestillinger, møter og andre tilstelninger skal i god tid før arrangementet sende melding til lokal myndighet.

Ved melding om arrangementer kan kommunen kreve de opplysninger som er nødvendige for å vurdere faren for brann, og fastsette de nødvendige brannsikrings-tiltak og begrensninger, herunder krav til ansvarshavende arrangør.

Det avholdes ofte formøte i planleggingsfasen sammen med arrangør hvor mange kommunale aktører deltar.

Når det søkes skjenkebevilgning for større arrangement (som samler mye publikum) på privat grunn, rådfører saksbehandler seg med arrangementskoordinator før bevilgning gis.

Politiet godkjenner også arrangement hvor det skal nytes alkohol.

Konsekvensreduserende tiltak

Tilsyn, inspeksjon og oppfølging fra tilsynsmyndigheter (brann, politi, kommune)

Rutiner ved store arrangementer er etablert, men det er behov for å videreutvikle dette arbeidet og ha større fokus på sikkerhet i forkant av et arrangement, spesielt med tanke på uønskede hendelser som brann.

5.2.6 Luftfartsulykke

Beskrivelse
- Sivilt – Rutefly, småfly, legehelikopter - Ørland/Militært Menneskelig svikt Teknisk svikt Sabotasje
Sannsynlighet
Liten sannsynlighet
Konsekvens
Liv og helse Fare for alvorlige skader og tap av menneskeliv Natur og miljø Mulig utslipp Samfunnsstabilitet Kan ramme mennesker, infrastruktur og kommunikasjon
Tiltak
Sannsynlighetsreduserende tiltak Dokumenttilsyn i byggesaker - innmelding av luftfartshinder Faste landingsplasser for legehelikopter Konsekvensreduserende tiltak Plan for sosial- og helsemessig beredskap Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune.

5.2.7 Masseskade

Beskrivelse
Stor arbeidsulykke - anleggsområder, brakkerigger Annen stor ulykke med påfølgende press på redningsmannskaper og sykehus Ulykke ved kultur-/idrettsarrangement Årsak Menneskelig eller teknisk svikt Svikt i rutiner Tilsiktet
Sannsynlighet
Liten sannsynlighet
Konsekvens
Liv og helse Fare for alvorlige skader og tap av menneskeliv Samfunnsstabilitet Kan ramme mange mennesker, infrastruktur og kommunikasjon
Tiltak
Sannsynlighetsreduserende tiltak HMS-rutiner Konsekvensreduserende tiltak Plan for sosial- og helsemessig beredskap Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune.

5.3 Tilsiktede hendelser

Hendelse	Beskrivelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
5.3.1	PLIVO - pågående livstruende vold	Liten	Stor	Middels
5.3.2	IKT-hendelser	Middels	Stor	Stor
5.3.3	Omfattende overgrepssak	Middels	Svært stor	Stor
5.3.4	Utro tjener	Liten	Stor	Middels
5.3.5	Likegyldighet	Svært liten	Svært stor	Sort svane

OPPSUMMERING

Tilsiktede hendelser defineres som hendelser forårsaket av en aktør som med hensikt ønsker å fjerne og ødelegge samfunnets verdier.

Det siste tiåret har trusselen for å bli offer for uønskede tilsiktede handlinger økt betraktelig. Ondsinne, vilde handlinger som terrorisme, spionasje, tyveri og sabotasje kan gjøre stor skade på verdiene til en kommune, en bedrift og for samfunnet generelt. Det er derfor viktig å være bevisst på og analysere hvilke tilsiktede trusler og hendelser kommunen står overfor.

Pågående, livstruende vold kan arte seg på flere ulike måter, og flere ulike scenarioer kan tenkes å inntreffe i Åfjord. Eksempelvis kan skyting ved en av kommunens institusjoner eller vold i nære relasjoner få store konsekvenser. Åfjord kommune har også etter hvert fått flere store festivaler som samler store menneskemengder, og disse er arenaer som kan ha stort skadepotensiale og være et mulig mål for tilsiktede hendelser.

Med et stadig mer teknologisert og digitalisert samfunn foregår det også mer elektronisk kriminalitet. Aktører kan bevisst lamme våre digitale systemer, journaler og kommunikasjon.

I flere konkrete eksempler har manglende cybersikkerhet allerede satt norske virksomheter og enkeltpersoner i fare. Store mengder sykehusdata er allerede på avveie etter et alvorlig cyberangrep mot Helse Sør Østs datterselskap Sykehuspartner, og hacking har resultert i at persondata om 35.000 skoleansatte og elever i Bergen har vært tilgjengelig på internett. I begge tilfeller kan dataene om enkeltpersoner f.eks brukes til å lage falske ID-er. Lignende situasjoner kan tenkes å oppstå i Åfjord.

Uønskede tilsiktede hendelser kan også ramme fra innsiden, via en utro tjener eller som likegyldighet blant innbyggere eller ansatte.

En utro tjener kan tenkes å misbruke sin posisjon for å "mele sin egen kake" og skaffe seg selv fordeler under dekke av å være til andres eller alles beste.

Likegyldighet er en av vår tids store fiender. En innbygger som ikke respekterer et bålforbud kan sette mange i fare, og liv kan gå tapt om man opptrer likegyldig og ikke velger å hjelpe en person i nød, som skader seg eller faller om.

5.3.1 PLIVO - pågående livstruende vold/voldstrusler

Beskrivelse	
Hendelsene på Utøya og i Oslo 22.juli 2011 har lært oss mange ting, men først og fremst at det usannsynlige kan skje og at hendelser med svært liten sannsynlighet kan ha katastrofale konsekvenser. Skyting/truende oppførsel med våpen - servicetorg, helsesenteret, familiesenteret, flyktningetjenesten Våpen på fest – offentlig/privat Skoleskyting Person som truer, skader og eller dreper helsepersonell og beboere. Helsepersonell blir aktuell i generell kommunal beredskap Truende oppførsel med våpen mot nær familie Kan skje hvor som helst	
Sannsynlighet	
Liten sannsynlighet, men ikke utenkelig eller urealistisk og kan derfor ikke oversees.	
Konsekvens	
Liv og helse Stor fare for alvorlige skader og tap av menneskeliv Samfunnsstabilitet Kan ramme mange mennesker, infrastruktur og kommunikasjon	

Tiltak

Sannsynlighetsreduserende tiltak

Holdningsskapende tiltak

Trusler om vold må tas på alvor

Informasjonsarbeid

Konsekvensreduserende tiltak

Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner)

Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune

Beredskapsøvelser

Kompetanse på å håndtere vold/trusler

Psykososiale funksjoner

Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging:

<http://kriminalitetsforebygging.no/dokumenter/forebygge-handtere-hatkriminalitet-radikalisering-voldelig-ekstremisme/>

5.3.2 IKT-hendelser

Beskrivelse	
Kriminalitet som foregår via internett og datasystem, også kjent som cyberkriminalitet. Hacking av økonomiske, sikkerhetsrelaterte, helserelaterte systemer	
Sannsynlighet	
Middels sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Trusler Tilgang til pasient-journaler Samfunnsstabilitet Kommunens IT-systemer Kan påvirke varslingssystemer ved andre kriser Betalingsystemer Økonomisk svindel Identitetstyveri	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Internkontroll Ny forskrift om personvern Holdningsskapende arbeid Prosedyrer og rutiner (informasjonssikkerhet) Konsekvensreduserende tiltak Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner) Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune Internkontrollsystem	

5.3.3 Omfattende overgrepssak

Beskrivelse	
Misbruk av mennesker av voldelig eller seksuell art. Truer det enkelte menneskes trygghet og med fare for liv og helse	
Sannsynlighet	
Middels sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Store konsekvenser for offeret og pårørende Fysisk og mentalt for offeret Samfunnsstabilitet Kan gå inn på skole/barnehage dersom barn er involvert	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Holdningsskapende arbeid og informasjon Retningslinjer for trakassering, vold og trusler Konsekvensreduserende tiltak Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner) Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune Varslingsrutiner Plan for faglig oppdatering på området Informasjon og synliggjøring av hjelpepersonell	

5.3.4 Utro tjener

Beskrivelse	
Misbruk og utnyttelse av sin stilling (eks. medisinmisbruk, tyveri og maktmisbruk) Manglende lojalitet til etiske retningslinjer, verdier og normer.	
Sannsynlighet	
Middels sannsynlighet	
Konsekvens	
Liv og helse Store konsekvenser for de involverte. Samfunnsstabilitet Avhenger av situasjonen Går utover habiliteten, kan gå utover omdømme Informasjon lekkes til uvedkommende Ansatte gjør ikke jobben sin (like effektivt)	
Tiltak	
Sannsynlighetsreduserende tiltak Holdningsskapende arbeid Konsekvensreduserende tiltak Plan for sosial- og helsemessig beredskap (med sine delplaner) Katastrofeplan for helsetjenesten i Åfjord kommune Internkontrollsystem	

5.3.5 Likegyldighet

Beskrivelse
Folk er folk. I et samfunn preget av store mengder inntrykk døgnet rundt fra hele verden, kan det som skjer rundt oss miste sin betydning/verdi. Folk kan bli blaserte. Vi kan bli så vant til det vi ser og hører hver dag at det ikke gjør noe med oss som mennesker. Årsak Folk forholder seg ikke til lover og regler som man vet finnes Folk kjenner til forhold som ikke varsles Tidspress i forvaltningen
Sannsynlighet
Liten sannsynlighet, men økende. Vanskelig å se for seg/forholde seg til, men kan lamme samfunnet og viktige funksjoner og må derfor tas hensyn til.
Konsekvens
Liv og helse Helsepersonell blir dårligere hjelpere Folk hjelper ikke til om noen f.eks blir skadet/faller om Natur og miljø Forsøpling Respekterer ikke f.eks båndtvang, bålforbud Samfunnsstabilitet Et "kaldt samfunn" der vi slutter å bry oss om hverandre og oss selv. Tilbud som gis kan miste faglig forsvarlighet Dårlig tjenesteyting fordi folk ikke bryr seg om å gjøre jobben sin effektivt
Tiltak
Sannsynlighetsreduserende tiltak Fokus på holdninger, verdier og kultur - folkeskikk. Rutiner og sjekklister. Følge kommunens etiske retningslinjer. Kapasitet og kompetanse. Konsekvensreduserende tiltak Kartlegging – overordnede må ta tak og gi sin ansatte beskjed om konsekvenser Engasjere foreldrene ved å aktivere barna, f.eks. strandrydding

6 Felles overordnede risikoer og konsekvenser

Informasjonsflyt

Enhver krisesituasjon skaper et informasjonsbehov. Dersom dette informasjonsbehovet ikke møtes med korrekte opplysninger i tide, kan det lett oppstå en informasjonskrise, i tillegg til den egentlige krisa. Rask og presis spredning av informasjon er viktig for å unngå å sette liv, helse, miljø og materielle verdier i fare, og er en del av det operative arbeidet i forbindelse med enhver uønsket hendelse.

Plan for kommunal kriseledelse angir mål for informasjonsarbeidet, overordnede prinsipper og organisering av informasjonsberedskapen.

Kommunens informasjonstjeneste består av servicetorget og kommunikasjonsmedarbeider. Disse ressursene vil i en krisesituasjon gjøre det de gjør ellers i året, oppgaver som de fleste i hovedsak er godt trent på (svare på telefon, publisere nyhetsmeldinger på internett mv.).

Befolkningsvarsling

I første instans brukes kommunikasjon per internett og mobil (UMS varsling: lokasjonsbasert/adressebasert).

Ved bortfall av strøm kan sikringsradio være et alternativ som samband.

I siste instans blir oppslag og kjøring rundt i bygdene.

Flerspråklig kommunikasjon

Språk kan bli en utfordring i krisesituasjoner, dersom info som går ut fra kommunalt og nasjonalt hold, kun er på norsk og i beste fall engelsk, og dermed ikke når fram til alle dem som ikke snakker (godt nok) norsk. Åfjord kommune har omkring 30 ulike nasjonaliteter representert blant sine innbyggere, og det er derfor viktig å sikre god flerspråklig kommunikasjon i samarbeid med bl.a. flyktningetjenesten og frivilligheten (Røde Kors, Frivilligsentral).

Evakuering

I gitte situasjoner kan personer måtte flyttes fra et farlig til et trygt område.

Det kan være fordi det ikke er mulig å forsyne dem med nødvendige tjenester (vann, strøm mv.), fordi det medfører fare å oppholde seg på stedet (brann, eksplosjon, skred mv.) eller at deres tilstedeværelse forstyrrer redningsarbeid for øvrig.

Plan for kommunal kriseledelse angir kommunens organisering i krise og beskriver avtaler med bl.a. Fosen Fjordhotell om forpleining og Åfjord Røde Kors om Evakuerings- og pårørendesenter (EPS).

Omdømme

Et godt omdømme øker kommunens mulighet til å nå sine mål. En krise kan lett føre til en omdømmekrise ved at den blir håndtert for sent, for svakt eller feil. Det kan på lengre sikt gjøre kommunen som tjenesteleverandør mindre troverdig og svekke tilliten til blant annet lokaldemokratiet og lokalforvaltningen. Et ødelagt omdømme redusere mulighetene til å gi optimale tjenester. Derfor er det viktig å ta vare på kommunens omdømme, selv om det isolert sett ikke setter liv, helse, miljø eller materielle verdier i fare.

Psykososialt

Ved for store påkjenninger vil mange oppleve krisereaksjoner. Kommunen er forberedt på å yte psykososial støtte til de som rammes og deres pårørende. Åfjord kommune har et psykososialt kriseteam kommer sammen ved spesielle dødsfall, personlige kriser, katastrofer, ulykker og andre hendelser. Kriseteamet trekker inn de ressursene som situasjonen krever (eksempelvis prest, psykolog, og lege). Disse utgjør så kriseteam for den aktuelle hendelsen.

Den kommunale støttegruppa er et supplement og/eller alternativ til tilfeller der det sosiale nettverket ikke byr på tilstrekkelige hjelperessurser.

7 Felleshendelser og hendelser utenfor kommunen

I beredskapssammenheng er oppmerksomheten naturlig nok først og fremst rettet mot hendelser som kan skje i kommunen og rammer personer som oppholder seg der. Både formelt og etisk er det også viktig å være forberedt på hendelser som skjer utenfor kommunens grenser og som rammer personer med tilknytning til Åfjord. Det kan være Åfjordinger på reise eller det kan være «felleshendelser» med nabokommuner.

Felleshendelser

Det faktum at Fosen er felles bo- og arbeidsmarked, innebærer at større uønskede hendelser rammer mer enn «vertskommunen». Det innebærer at personer som rammes direkte kan være bosatt i kommunen og dermed ha pårørende eller nettverk her.

Flere hendelser kan tenkes å ramme flere kommuner eller være av en slik art at det er naturlig for Åfjord å bistå våre nabokommuner. Det holdes derfor beredskapsøvelser som involverer alle kommuner på Fosen, med fokus på samhandling, god fordeling av ressurser og ivareta grunnberedskapen ut i hver kommune.

Hendelser som kan tenkes å ramme flere kommuner er f.eks klimarelaterte hendelser, forurensing, brann, IKT, trafikkulykker og hendelser ved Ørland hovedflystasjon. Kommunene har en del av beredskapen i felles IKS, f.eks brann og IKT.

Hendelser utenfor Åfjord/ i nabokommuner

Med økende mobilitet og turisme internasjonalt, følger også risikoen for at personer fra Åfjord kommer til skade eller omkommer andre steder i Norge eller i utlandet. En kan tenke seg grupper av elever, musikkorps eller idrettslag på tur. Det er også mange som jobber utenfor kommunen, og en kan lett forestille seg hvordan en ulykke på et anlegg langt unna, der mange arbeidere hjemmehørende i Åfjord jobber og oppholder seg, vil kunne ramme oss.

Folk som kommer hit

En skal heller ikke overse at hendelser blir «brakt til Åfjord» ved at personer kommer fra områder i verden med eksempelvis sykdomsutbrudd. Ebola-utbruddet i Afrika i 2014 illustrerer dette.

I ROS-analysen er det blant annet pekt på risikoen for at mennesker bringer med seg smitte av dyresykdommer (for eksempel MRSA) til besetninger her. Det kan både gjelde turister og arbeidskraft fra andre land.

8 Opprettholdelse av kritiske samfunnsfunksjoner og kommunens virksomhet

Ifølge forskrift om kommunal beredskapsplikt skal kommunen også kartlegge særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur og kommunens evne til å opprettholde/gjenoppta sin virksomhet ved en uønsket hendelse. Som kritiske samfunnsfunksjoner regnes forsyning av mat og medisiner, forsyning av energi og så videre.

Forsyning av mat og medisiner

Åfjord har en viss sårbarhet i forhold til mangel på medisiner, men støtter oss til smittevernplan, St. Olavs hospital og nasjonale føringer.

Åfjord er heldig med at vi har stor primærproduksjon i blå og grønn sektor, slik at det vil være mindre problem å brødfø befolkningen i en lengre krise.

Forsyning av energi og drivstoff

Dette er trolig mange lokalsamfunns akilleshæl. Ikke bare er vi både yrkesmessig og privat helt avhengige av strøm. Men det er også helt nødvendig for å kunne etterspørre hjelp og for at noen i neste omgang skal kunne gi den hjelpen. Et langvarig utfall av elektrisitet vil derfor lett bli en krise i seg selv, og i forbindelse med andre uønskede hendelser vil også mer kortvarig utfall kunne forsterke de negative effektene.

Åfjord kommune har nødstrøm ved Åfjord helsesenter. Det gir ikke grunnlag for normal drift, men mulighet til å opprettholde et antall vitale funksjoner.

Paradokset er at leveranse av drivstoff til nødstrømsaggregat (diesel) normalt forutsetter strøm til pumpene. Noen god plan for å anskaffe drivstoff (til biler, maskiner mv.) i en knapphetssituasjon foreligger ikke.

Tilgang til elektronisk kommunikasjon

For folk flest vil tap av eksempelvis datanettverk først og fremst være til plage og ikke noen risiko for liv og helse. Derimot vil det kunne oppstå store problemer dersom mobilnettet faller ut.

Åfjord kommune har en satellitt-telefon til bruk når all vanlig telefontrafikk er umuliggjort. Nødnett terminaler er anskaffet. Radiosamband finnes også som backupsystem.

Det er ikke så mange av kommunens datasystemer som forutsetter at «internett» er oppe og går. De fleste systemene vil kunne drives lokalt så lenge det finnes nødstrøm. Et annet paradoks er at kommunens krisehåndteringsverktøy, DSB CIM, vil være ett av de som i øyeblikket ikke lar seg bruke ved bortfall av internett.

Forsyning av vann og avløpshåndtering

Vannverkets driftsplaner og driftsrutiner skal sikre vannverkets leveringssikkerhet. Vannverk er utstyrt med overvåkning og flere har nødstrømsaggregat. Denne vil gi oversikt over drift ved anlegget, og gi alarmer dersom uregelmessigheter opptrer. Driftsovervåkning opereres av driftspersonell og teknisk vakt. Alarmer går direkte til vakttelefon hos teknisk vakt.

Gjennom sine høydebasseng vil Åfjord kommune kunne levere drikkevann, reservevannkilder kan settes i drift etter 4 – 6 timer. Etter dette, må en basere seg på utkjøring av nødvann 12 – 24 t. Evt. kjøp av flaskevann, oppsamling av regnvann og så videre. Alternativ er å kjøre ut drivstoff til aggregat ved pumpestasjonene. Avløpshåndteringen er det ikke noe alternativ til.

9 Risikobilde Åfjord

Åfjords samlede risikobilde kan oppsummeres med;

Naturhendelser

Vi har mye vær og stor sannsynlighet for slike hendelser, men også relativt lavt skadepotensiale og god beredskap. Dette er «enkle» scenario fordi vi har bedre tid og det er enklere å forutse disse.

Store ulykker

Slike hendelser er mindre sannsynlige, men mer uforutsigbare og vanskeligere å forberede seg på. Godt samarbeid mellom kommunen og blålysetatene er viktig, samt jevnlig beredskapsøvelser av ulik art.

Tilsiktede hendelser

Slike hendelser er også lite sannsynlige, men kan ofte få svært store konsekvenser. De er vanskelige å forutse og forebygge. Her er det også viktig å være gode på å kommunisere, fordele arbeidsoppgaver og trene på ulike hendelser, slik at man stiller så godt forberedt som mulig på det ukjente.

10 Arbeidet videre

Beredskapsplaner i kommunen må oppdateres på grunnlag av denne ROS-analysen. Som det fremkommer i sivilbeskyttelsesloven §14 er det krav om at ROS-analysen skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, deriblant ved utarbeidelse av reguleringsplaner og kommuneplaner, jfr. PBL.

I forskrift om sivil beskyttelsesplikt er det også krav om at ROS-analysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommuneplaner og ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Det er viktig at denne ROS-analysen blir revidert i henhold til bestemmelsene. Dette ansvaret tilligger rådmannen.

Det er viktig at når det skjer spesielle eller uvanlige hendelser i våre nabokommuner eller i andre kommuner i Norge eller for den del i utlandet, så stopper man opp og tenker gjennom om dette er en hendelse som også kunne hendt hos oss, og som bør medføre at ROS-analysen suppleres/justeres.

Ny gjennomgang for nye Åfjord kommune vil skje etter sammenslåing med Roan 01.01.2020.

Punkter som har kommet fram som viktige i det videre arbeidet er:

Nødstrømskapasitet

Kontaktliste for ekstern beredskap:

- Entreprenører (aggregat, lys, skjøteledninger, gravemaskiner osv.)
- Landbruksaktører med tankvogner

Plan for evakuering (F.eks. ulykke Hustadvika)

**SAKSFRAMLEGG**

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
18/19	Åfjord formannskap	05.06.2019
	Åfjord kommunestyre	

Saksbehandler: Jon Kristian Lomundal

TERTIALRAPPORT PR. 30.04.2019

Vedlegg: Tertialrapport pr. 30.04.2019

Sakens bakgrunn og innhold:

Det skal i henhold til kommunens økonomireglement utarbeides perioderapporter gjennom året på drift og investering, samt finansrapportering. Rapporteringen skjer tertialvis pr. 30.04, 31.08, og ved avleggelse av regnskapet pr. 31.12. Det vises til vedlagte tertialrapport pr. 30.04.2019.

Vurdering:

I rapporteringen gir enhetene en prognose på forventet resultat for året samlet, da det er vesentlige avvik fra budsjett som er interessant å få avdekket. Flere av enhetene har fått styrket sine budsjetter i 2019, og så langt ser det ut til at de fleste har en drift i henhold til budsjett. Prognosen for året samlet viser et lite merforbruk i drift. Beskrivelse av merforbruket og detaljert vurdering av den enkelte enhet gjøres i økonomirapporten, ut fra rapportene til enhetslederne. Økte skatteinntekter og høyere utbytteinntekter enn budsjettet ser ut til å overstige og dekke opp merforbruket i drift.

Saken vurdert i folkehelseperspektiv:

God økonomisk kontroll er viktig for å kunne levere stabile og gode tjenester av høy kvalitet til kommunens innbyggere. Det gir trygghet i befolkningen for at de får de tjenestene de har behov for, noe som er viktig i et folkehelseperspektiv.

Forslag til vedtak:

Åfjord formannskap oversender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
Åfjord kommunestyre tar tertialrapporten pr. 30.04.2019 til orientering.



ÅFJORD KOMMUNE

Tertialrapport

Pr. 30.04.2019



RAPPORTERING

Tertialrapport pr. 30.04.2019 er administrasjonens rapportering til kommunestyret. Rapporten innbefatter økonomirapportering med resultatprognoser for hver enhet, investeringsregnskap, samt finansrapportering.

ØKONOMI

Prognoser for frie inntekter (rammetilskudd og skatt) er i henhold til vedtatt budsjett. Prognosene for året 2019 viser at det forventes en drift i balanse. Flere av enhetene har fått økt sine budsjetter i 2019, og skal nå ha rammer som det skal være mulig å drive enhetene innenfor. Anslag viser at skatteinntekten så langt i 2019 er vel 2 millioner høyere enn budsjettet. Det er imidlertid knyttet usikkerhet til dette anslaget, og prognosen for skatteinntekter for året samlet er derfor ikke endret.

SYKEFRAVÆR

Sykefraværet for 1. kvartal 2019 er på 6,44 %, og dette er en nedgang på vel 2 % i forhold til 1. kvartal 2018. Størstedelen av nedgangen er på langtidsfravær. Det høyeste fraværet er fortsatt innen pleie- og omsorgs-sektoren og i barnehagene, og disse sektorene har også det høyeste fraværet på landsbasis. Dette henger sammen med at det er arbeidsplasser med mye fysisk arbeid, samtidig som en kan være utsatt for ulike typer smitte. Det er ellers vanskelig å peke på enkeltfaktorer som kan forklare det økte sykefraværet. Men ved flere avdelinger er det ansatte som har hatt tungt fysisk arbeid over mange år, og som nå får slitasjeskader av dette.

Det arbeides fortsatt aktivt med å få redusert sykefraværet, blant annet gjennom møter med avdelingsledere og personalmøter, sammen med arbeidslivssenteret. Åfjord kommune fortsatt en del av NED-prosjektet. Prosjektet kjøres i samarbeid med NAV og KS, og har fokus på mestringsorientert ledelse, oppfølging av sykemeldte og forebygging.

Med bakgrunn i overnevnte prosjekter, gjøres det et kontinuerlig arbeid opp mot enhetene for å ha fokus på sykefraværsutviklingen og på tiltak som kan bidra til en fortsatt reduksjon i sykefraværet.



Utvikling sykefravær 2014-2019

År /Periode	Totalt: %	Korttids	Langtids	Mann	Kvinne
2014/ TOTAL	5,04	1,30	3,74		
2015/ 1.kvartal	5,61	1,86	1,60	2,66	6,44
2015/2.kvartal	4,06	1,21	2,85	2,47	4,48
2015/3.kvartal	4,50	1,12	3,37	2,85	4,95
2015/4.kvartal	5,26	1,55	3,71	4,61	5,44
2015/TOTAL	4,97	1,44	3,53	3,14	5,32
2016/1.kvartal	6,50	1,94	4,56	4,61	7,03
2016/2.kvartal	5,88	1,30	4,58	3,35	6,56
2016/3.kvartal	4,58	0,65	3,61	4,20	4,69
2016/4.kvartal	6,08	1,37	4,72	3,84	6,69
2016/ TOTAL	5,78	1,31	4,47	4,02	6,26
2017/ 1.kvartal	6,84	1,98	4,86	3,48	7,79
2017/ 2.kvartal	6,20	1,47	4,73	2,04	7,34
2017/ 3.kvartal	5,26	1,15	4,11	3,32	5,76
2017/ 4.kvartal	6,40	1,02	5,38	2,14	7,52
2017/ TOTAL	6,17	1,40	4,77	2,74	7,10
2018/ 1.kvartal	8,50	2,42	6,08	2,47	10,11
2018/ 2.kvartal	7,07	1,20	5,87	2,07	8,39
2018/ 3. kvartal	6,27	0,96	5,31	2,45	7,27
2018/ 4. kvartal	6,71	1,13	5,59	1,05	8,19
2018/ TOTAL	7,14	1,43	5,71	2,01	8,49
2019/ 1.kvartal	6,44	2,14	4,30	2,34	7,52



DRIFTSREGNSKAPET

Driftsregnskapet – skjema 1A

	Prognose 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Avvik
Skatt på inntekt og formue	-79 359 000	-79 359 000	-79 359 000	0
Ordinært rammetilskudd	-118 104 000	-118 104 000	-118 104 000	0
Skjønnstilskudd	-150 000	-150 000	-150 000	0
Inntektsutjevnende tilskudd	-15 467 000	-15 467 000	-15 467 000	0
Samhandlingsreformen	-	-	-	0
Skatt på eiendom *)	-6 100 000	-6 100 000	-6 100 000	0
Sum frie disponible inntekter	-219 180 000	-219 180 000	-219 180 000	0
Renteinntekter	-2 800 000	-2 800 000	-2 800 000	0
Refunderte renteutgifter fra staten	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	0
Utbytte **)	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	0
Renteutg, provisjoner og andre fin.utg *)	11 000 000	11 000 000	11 000 000	0
Renteutgifter startlån	920 000	920 000	920 000	0
Refunderte renteutgifter startlån	-920 000	-920 000	-920 000	0
Avdrag på lån *)	16 000 000	16 000 000	16 000 000	0
Refunderte avdragsutgifter fra staten	-1 070 000	-1 070 000	-1 070 000	0
Netto finansinntekter / -utgifter	17 930 000	17 930 000	17 930 000	0
Til generelle ubundne avsetninger ***)	0	0	0	0
Generell bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0
Generell bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0
Netto avsetninger	0	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Korr for kalkulatoriske renter	-964 000	-964 000	-964 000	0
Korrigerings for avskrivninger	-18 676 000	-18 676 000	-18 676 000	0
Sum	-19 640 000	-19 640 000	-19 640 000	0
Sum til fordeling drift	-220 890 000	-220 890 000	-220 890 000	0
Sum fordelt til drift 1B	221 890 000	220 890 000	220 890 000	-1 000 000
Regnskapsmessig merforbruk	1 000 000	-	-	-1 000 000



Driftsregnskapet - skjema 1B

	Prognose 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Avvik
Politisk styring og administrasjon	3 767 596	3 767 596	3 767 596	0
Rådmann / fellesutgifter	25 598 869	25 598 869	25 598 869	0
Kommunekasse (øk.tj. mv)	2 483 000	2 483 000	2 483 000	0
Servicetorg	2 448 475	2 448 475	2 448 475	0
Fosen lønn	0	0	0	0
Kultur	6 013 186	6 013 186	6 013 186	0
Administrasjon	36 543 530	36 543 530	36 543 530	0
Sektorsjef	11 517 299	10 517 299	10 517 299	-1 000 000
Åset	32 648 880	32 648 880	32 648 880	0
By	5 315 400	5 315 400	5 315 400	0
Stokksund	14 879 453	14 879 453	14 879 453	0
Maribo	11 006 378	11 006 378	11 006 378	0
Kulturskole	2 758 341	2 758 341	2 758 341	0
PPT	1 917 804	1 917 804	1 917 804	0
Oppvekst	80 043 555	79 043 555	79 043 555	-1 000 000
Sektorsjef helse og sosial	3 230 862	3 230 862	3 230 862	0
Leder helse- og hjelpetj.	8 534 865	8 534 865	8 534 865	0
Leder sosialtjenester	1 385 059	1 385 059	1 385 059	0
Leder barnevern	4 981 077	4 981 077	4 981 077	0
Leder helse og familie	4 083 258	4 083 258	4 083 258	0
Leder institusjonstjenestene	32 572 133	32 572 133	32 572 133	0
Leder hjemmetjenestene	32 579 116	32 579 116	32 579 116	0
Helse	87 366 370	87 366 370	87 366 370	0
Avdelingsleder LKT	-2 294 924	-2 294 924	-2 294 924	0
Vaktmesterleder	5 256 165	5 256 165	5 256 165	0
Drift VVAR	3 193 366	3 193 366	3 193 366	0
Plan / byggesak / brann	1 988 290	1 988 290	1 988 290	0
Brann og redning	3 226 052	3 226 052	3 226 052	0
Teknisk	11 368 949	11 368 949	11 368 949	0
Finans	2 800 000	2 800 000	2 800 000	0
Sum til fordeling	221 890 000	220 890 000	220 890 000	-1 000 000

Kommentarer til driftsregnskapet:

Sektorsjef oppvekst:

Det forventes også i 2019 et merforbruk på sektorsjefens ansvar, hovedsakelig på grunn av at tilskuddet til Heggli barnehage er høyere enn budsjettet. Grunnlaget for beregningen av tilskuddet til private barnehager er kostnadene i de kommunale barnehagene to år tilbake. Kostnadsnivået i de kommunale barnehagene påvirker derfor også tilskuddsbeløpet.

Skoler:

Både Åset skole og Stokksund Oppvekstsenter har fastlønns-utbetalinger som er høyere enn budsjettet på ordinær skole drift. Dette dekkes imidlertid av refusjoner for ansatte i studier og permisjon. Det er en usikkerhet i års-prognosen for skolene i forhold til refusjon fra andre kommuner, og størrelsen på disse. Øvrige driftskostnader ser ut til å være omtrent i henhold til budsjett. Med forbehold om usikkerheten i forbindelse med refusjoner fra andre kommuner, forventes begge skolene å ha en drift i balanse i 2019.

Barnehager:

Vikarutgiftene i barnehagene er høyere enn budsjettet som følge av høyt sykefravær. De ekstra kostnadene her dekkes imidlertid av sykelønnsrefusjoner. Flere av barnehagene har fått styrket sine budsjett for 2019, og driften for året samlet forventes å gå i balanse.

Barnevern:

Rapporten fra Fosen Barnevern viser en drift i henhold til budsjett. Men det påpekes at eventuelle nye institusjonsopphold eller fosterhjemsplasseringer, kan føre til at prognosen for 2019 må endres.

Institusjons- og hjemmetjenestene:

Prognosen for helse for 2019 er at det forventes en drift i balanse. Det er imidlertid også i år knyttet usikkerhet til i hvor stor grad tilskudd ressurskrevende brukere dekker reelle kostnader. Sektoren er også i 2019 avhengig av innleie av konsulent tjenester og ekstra innleie ved sykehjem og omsorgsboliger natt.

Landbruk og tekniske tjenester:

Fortsatt noe merforbruk på noen områder, men det forventes balanse i sektoren som helhet i 2019.



INVESTERING 2A

Investering i anleggsmidler	23 830 931,59	75 640 000,00	2 200 000,00	77 840 000,00	93 380 000,00	15 540 000,00
Utlån og forskutteringer	1 950 000,00	12 000 000,00	-	12 000 000,00	12 000 000,00	-
Kjøp av aksjer og andeler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	999 114,00	3 500 000,00	-	3 500 000,00	3 500 000,00	-
Dekning av tidligere års udekket	-	-	6 979 000,00	6 979 000,00	6 979 000,00	-
Avsetninger	-	-	-	-	-	-
Årets finansierungsbehov	26 780 045,59	91 140 000,00	9 179 000,00	100 319 000,00	115 859 000,00	15 540 000,00
<i>Finansiert slik</i>						
Bruk av lånemidler	-1 950 000,00	-83 140 000,00	-9 179 000,00	-92 319 000,00	-101 259 000,00	-8 940 000,00
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-82 192,00	-	-	-	-	-
Tilskudd til investeringer	-	-4 000 000,00	-	-4 000 000,00	-4 000 000,00	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 484 475,70	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-957 015,41	-3 500 000,00	-	-3 500 000,00	-3 500 000,00	-
Andre inntekter/Overføringer	-15 000,00	-	-	-	-6 600 000,00	-6 600 000,00
Sum eksterne finansiering	-6 488 683,11	-90 640 000,00	-9 179 000,00	-99 819 000,00	-115 359 000,00	-15 540 000,00
<i>Overført fra driftsregnskapet</i>						
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	-1 587 813,58	-500 000,00	-	-500 000,00	-500 000,00	-
Sum finansiering	-8 076 496,69	-91 140 000,00	-9 179 000,00	-100 319 000,00	-115 859 000,00	-15 540 000,00
Udekket/udisponert	18 703 548,90	-	-	-	-	-



INVESTERING 2B

2B:		fra agresso pr 30.04.2019 Beløp	fra agresso opprinnelig budsjett 2019	gj.gang KST-saker budsjett-reg. 2019 hittil i år	oppr + budsjregl regulert budsjett 2019	vurderinger Prognose for for 2019	Avvik prognose - regl buc
Prosj	Prosj (T)						
5004	Ombygging teknisk		200 000,00		200 000,00	200 000,00	-
5021	Åfjordsbåten		700 000,00		700 000,00	700 000,00	-
5027	Hutjønna Fritidspark	5 783,13			-		-
5032	Fotballhall	8 962 946,85			-	10 000 000,00	10 000 000,00
5061	IT-investeringer		240 000,00		240 000,00	240 000,00	-
5064	Bredbåndsinfrastruktur		500 000,00		500 000,00	500 000,00	-
5068	Ajourføring kartbaser		700 000,00		700 000,00	700 000,00	-
5152	Uteområde Åset skole		300 000,00		300 000,00	300 000,00	-
5169	IT-utstyr skoler	216 000,00	170 000,00		170 000,00	170 000,00	-
5170	Sentrums-barnehage	584 029,25	1 000 000,00		1 000 000,00	1 000 000,00	-
5171	IKT Barnehage	95 394,89	230 000,00		230 000,00	230 000,00	-
5370	Sykesignalanlegg - Helsecenteret		400 000,00		400 000,00	400 000,00	-
5375	Nytt legekortor	92 868,75			-		-
5376	Tilrettelagte boliger	99 975,00	5 000 000,00		5 000 000,00	5 000 000,00	-
5600	Oppgradering bygninger		2 200 000,00		2 200 000,00	2 200 000,00	-
5607	Prestgårdsli 8	428 995,78	1 500 000,00		1 500 000,00	1 500 000,00	-
5616	Heimhaugen	100 627,33			-		-
5639	Bygdekanten - to boliger	5 140 000,00			-	5 140 000,00	5 140 000,00
6060	Ny svømmehall	6 270 491,01	20 000 000,00		20 000 000,00	20 000 000,00	-
6061	Parkeringskjeller sv.hall		12 000 000,00		12 000 000,00	12 000 000,00	-
6080	Passivhus 3 og 4	27 082,88			-		-
6084	Brekkmyna 1 F	259 774,11			-		-
6100	Tangen aktivitetsarena	127 581,00			-		-
6300	Asfaltering av veier/plasser	87 559,38	1 525 000,00		1 525 000,00	1 525 000,00	-
6303	2 busslommer - FV715	6 250,00	200 000,00		200 000,00	200 000,00	-
6304	Utredning Breivold Bru		450 000,00		450 000,00	450 000,00	-
6319	Adkomst - Åsmundvatn	7 722,91			-		-
6321	Gang/sykkelveg - Strand-Hutjønna		500 000,00		500 000,00	500 000,00	-
6322	Gangbru Årnes-Frøneset	7 700,00	6 000 000,00		6 000 000,00	6 000 000,00	-
6323	Helikopterlandingsplass		250 000,00		250 000,00	250 000,00	-
6400	Intelligent belysning		750 000,00		750 000,00	750 000,00	-
6540	Hosnavika - nytt basseng		4 500 000,00		4 500 000,00	4 500 000,00	-
7003	Sanering kloakk - Kuringvågen	629 727,40	8 500 000,00		8 500 000,00	8 500 000,00	-
7004	Omlegging kloakk Årnes/bru	15 221,80			-		-
7352	Brannstasjon - utvidelse	13 885,62	1 750 000,00		1 750 000,00	1 750 000,00	-
7600	Klargjøring av næringsområder		2 000 000,00		2 000 000,00	2 000 000,00	-
7601	Monstad industriområde	13 416,50			-		-
7605	Monstad - Grunnutredning		400 000,00		400 000,00	400 000,00	-
7606	Monstad - Detaljregulering		200 000,00		200 000,00	200 000,00	-
7607	Brennholmen	225 121,25	500 000,00		500 000,00	500 000,00	-
7625	Skilting - nye veinavn		75 000,00		75 000,00	75 000,00	-
7627	Fyllmasse - Monstad industriområde		2 000 000,00		2 000 000,00	2 000 000,00	-
7684	Stoksund kirke - renovering		450 000,00		450 000,00	450 000,00	-
7685	Åfjord kirke - Bårehus	408 832,00			-	400 000,00	400 000,00
7686	Åfjord kirke - tilstandsvurd/oppgra	3 656,00	150 000,00		150 000,00	150 000,00	-
7687	Kirkene - KOMPAKTLASTER		300 000,00		300 000,00	300 000,00	-
	kjøp av eiendom og bygning Fosen vekst			2 200 000,00	2 200 000,00	2 200 000,00	-
	Sum investering i anleggsmidler	23 830 642,84	75 640 000,00	2 200 000,00	77 840 000,00	93 380 000,00	15 540 000,00



Kommentarer til investeringsregnskapet:

Prosjekt 5021 Åfjordsbåten er et spleiselag for å få bygd et naust for Åfjordsbåtene i kommunen. Åfjord kommune har til sammen bevilget 1,4 mill. til prosjektet, og det meste av dette ble utbetalt i 2018.

Prosjekt 5032 Fotballhall ble budsjettet med 26,7 mill. i 2018. I saldering for 2018 ble dette redusert med 10 mill. grunnet utsatt framdrift. Dette skal dekke kostnadene påløpt i 2019. Prosjektet forventes å komme innenfor budsjett.

Prosjekt 5375 Nytt legekantor er i økonomiplanen budsjettet med 15 mill. i 2021. Det er imidlertid gitt åpning for å kjøre et forprosjekt i 2019, og påløpte kostnader gjelder dette.

Prosjekt 5616 Heimhaugen gjelder ombygging av kommunal bolig, og kostnadene dekkes av budsjettmidler på prosjekt 5600 Oppgradering bygninger.

Prosjekt 5639 Bygdekanten gjelder kjøp av kommunale boliger på Stokkøya jfr. sak 43/17 i kommunestyremøte 22.06.2017. Iflg. vedtaket skal anskaffelsen finansieres med låneopptak på inntil 5,6 millioner. Boligene ferdigstilles våren 2020.

Prosjekt 6084 Brekkmyra 1F gjelder ombygging av kommunal bolig og kostnadene dekkes av budsjettmidler på prosjekt 5600 Oppgradering bygninger.

Prosjekt 6100 Tangen aktivitetsarena gjelder utvikling av område på Nedre Årnes, mot Frøneset. Påløpte kostnader i 2019 finansieres ved bruk av tilskudd fra Gjensidigestiftelsen og Kulturdepartementet.

Prosjekt 7352 Brannstasjon – utvidelse. Budsjett på 1 750 000,- anses tilstrekkelig for prosjektering i 2019. Men totalrammen for prosjektet må utvides, jfr. egen sak til formannskap og kommunestyre.

Prosjekt 7685 Åfjord kirke – bårehus hadde et budsjett på 1,5 mill i 2018. Det er påløpt ytterligere kostnader i 2019, og prosjektet ser ut til å få et merforbruk på ca. 400 000,-.

For de fleste prosjektene er det brukt mindre enn budsjettet så langt. Flere av de store prosjektene, spesielt på VAR-området er nå igangsatt, og kostnadene vil påløpe utover høsten. Arbeid foretatt i de kommunale boligene skal i hovedsak dekkes av prosjekt 5600 Oppgradering bygninger.

Nødvendige budsjettjusteringer gjøres i egen salderingssak til høsten.



FINANS

Renteutvikling

Forventede NIBOR-renter

Tabellen nedenfor viser forventede renter frem i tid (implisitte renter), basert på markedssdata på analysetidspunktet.

Indeks	Siste	Forventet om 1 år	Forventet om 2 år	Forventet om 3 år
NIBOR1M	1,24%	1,60%	1,71%	1,80%
Endring		0,36%	0,47%	0,56%
NIBOR3M	1,40%	1,71%	1,81%	1,90%
Endring		0,31%	0,41%	0,50%
NIBOR6M	1,56%	1,80%	1,90%	1,98%
Endring		0,24%	0,34%	0,42%

Trender

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall for gjeldsporteføljen for alle lån i Åfjord kommune, unntatt startlånsmidler fra Husbanken.

	30.04.2019	30.01.2019	30.10.2018
Utestående bruttobalanse	384.848.676	389.143.613	393.648.695
Utestående nominelt i derivater	93.000.000	93.000.000	123.000.000
Derivater i % av restgjeld	24,17%	23,90%	31,25%
Gjennomsnittlig rente siste 12 mnd	2,31%	2,33%	2,32%
Gjennomsnittlig rente eks. derivater siste 12 mnd	1,85%	1,79%	1,74%
Rentekostnader siste 12 mnd	9.072.878	9.238.775	9.284.030
Rentekostnader eks. derivater siste 12 mnd	7.263.841	7.099.335	6.966.047

På analysedagen var snittrenten (siste 12 mnd) 2,31% (30/360 basis) på utestående nettobalanse 384.848.676 kr. Rentekostnad (siste 12 mnd) frem til analysedato er 9.072.878 kr.

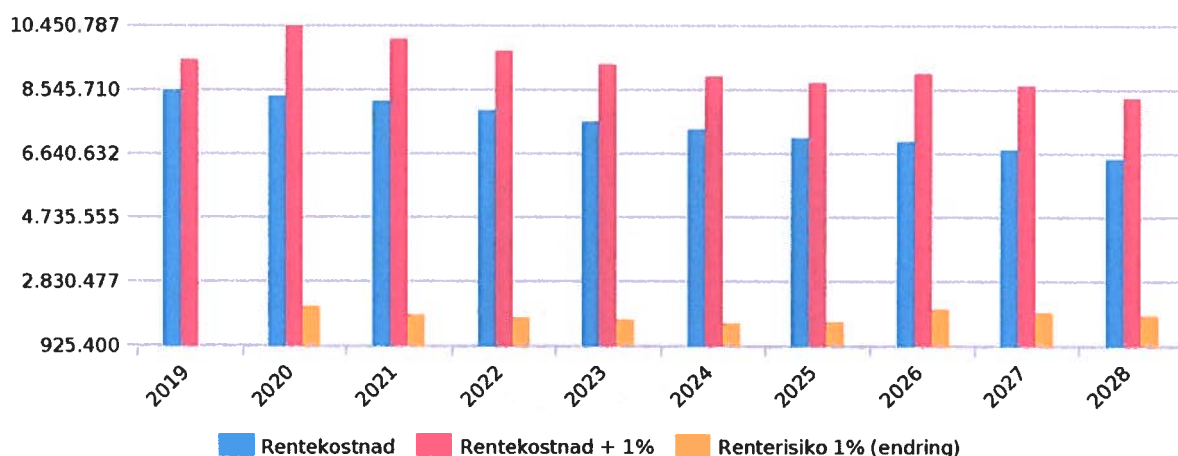


Renterisiko

Tabellen og grafen nedenfor viser endring i rentekostnader på porteføljen, hensyntatt forventede refinansieringer, ved en parallell forhøyning av hele rentekurven med 100 bp (1%).

Periode	Rentekostnad	Rentekostnad +1 %	Andel økning renterisiko 1%
2019	8.525.339	9.450.739	925.400
2020	8.356.734	10.450.787	2.094.053
2021	8.209.114	10.053.973	1.844.860
2022	7.946.849	9.706.393	1.759.544
2023	7.603.254	9.302.391	1.699.137
2024	7.359.753	8.947.056	1.587.303
2025	7.122.151	8.751.996	1.629.845
2026	7.007.976	9.028.219	2.020.243
2027	6.751.338	8.663.230	1.911.893
2028	6.484.534	8.301.431	1.816.897

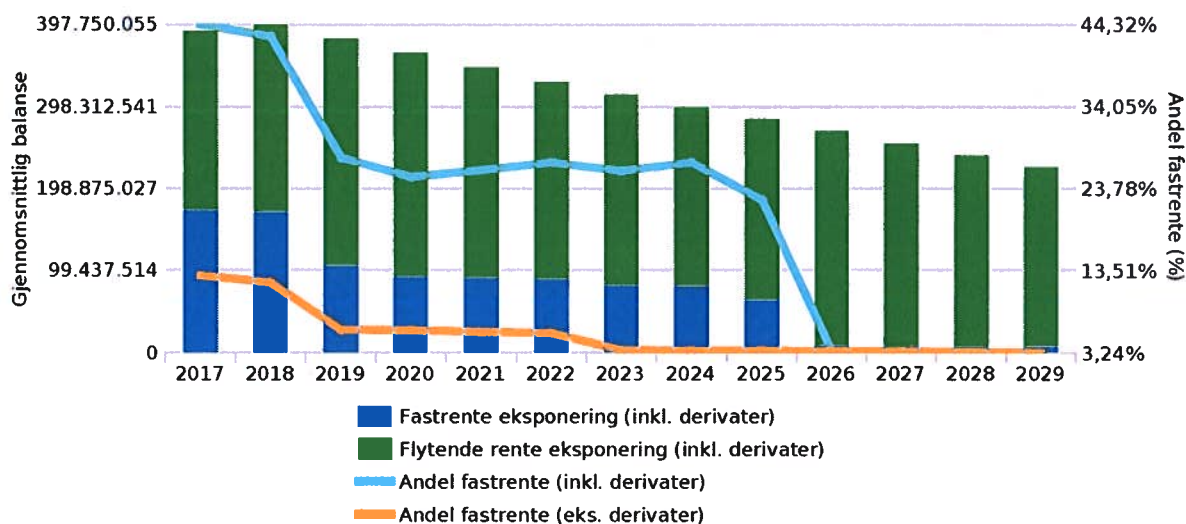
Denne endringen med 100 bp (1%) vil potensielt medføre 925.400 kr høyere rentekostnad for inneværende år, og inntil totalt 17.289.173 kr over de 10 kommende årene.





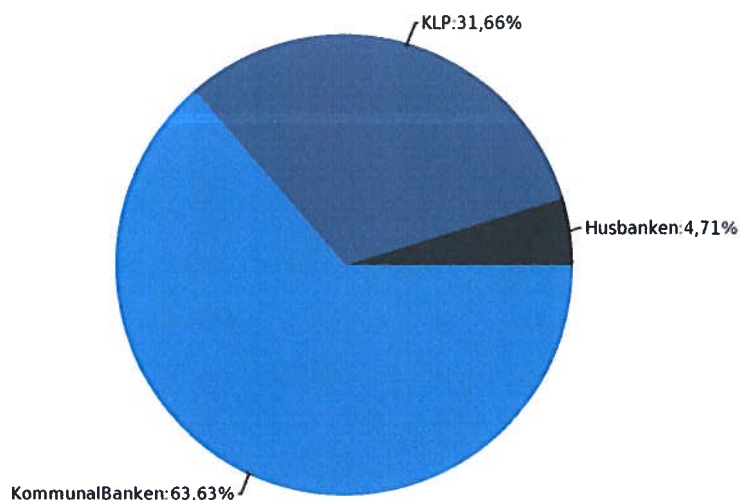
Fordeling fast og flytende rente

Gjeldsporteføljen for alle lån i Åfjord kommune (ikke hensyntatt refinansieringer) har 27,61% andel fast rente for inneværende år. Uten derivater er andelen 6,1%. Den fremtidige utviklingen av fordelingen vises i nedenfor.



Långivere og motparter

Største långiver er KommunalBanken som har en andel på 64%. Nest størst er KLP-banken med 32%.



Långiver	Gjeld	Andel i %
KommunalBanken	244.869.700	63,63%
KLP	121.840.706	31,66%
Husbanken	18.138.270	4,71%



Derivater

Motpart	Nominellt (derivat)	Andel i %
Danske Bank	93.000.000	100,00%

Derivater er en samlebetegnelse på finansielle kontrakter som er utledet av ett eller flere andre finansielle instrumenter, slik at kontraktsverdien bestemmes av (derives from = utledes fra) utviklingen i de underliggende instrumenter.

Eksempler på derivater er opsjoner, futures, renteswapper og FRA-avtaler (fremtidig renteavtale).

Den vanligste typen derivater benyttet i kommunal gjeldsforvaltning er renteswapper (rentebytteavtaler). En renteswap kan benyttes på flere måter. I den mest benyttede varianten av en renteswap betaler man en fastrente, og mottar samtidig en flytende rente.

En renteswap er altså kun en avtale om å betale en rente og motta en annen rente, og inkluderer ikke selve lånet. Et alternativ til bruk av renteswap for å sikre renten er å inngå et ordinært lån med fastrente.

Renteswapper i Danske Bank:

23 000 000,- til rente 4,15% sluttdato 11.07.19

70 000 000,- til rente 1,89% sluttdato 06.10.25

Plassering av likviditet pr. i dag:

Bjugn Sparebank kr. 22 645 000,- (uttak 11.juni 2019)

Åfjord Sparebank kr. 31 072 000,-

Samlet plassering på nesten 54 millioner til ca. 0,5 % høyere rente enn på drifts-konto.



Låneopptak:

I og med at kommunen har hatt god likviditet og stor andel av ubrukte lånemidler, ble det ikke gjort låneopptak i 2018. Når flere større prosjekter igangsettes etter sommeren vil det imidlertid påløpe kostnader på disse utover høsten. Det vil derfor bli gjort nye låneopptak i løpet av sommeren ut fra tidligere vedtak:

Budsjettvedtak budsjett 2018	kr.	30 615 000,-
Kommunale boliger Sossvika	kr.	4 000 000,-
Røykdykkerbil	kr.	450 000,-
Ombygging By barnehage	kr.	450 000,-
Bårehus – tilleggsbevilgning	kr.	600 000,-
Fotballhall	kr.	13 000 000,-
Budsjettvedtak budsjett 2019	kr.	44 465 000,-
Kjøp eiendom og bygning Fosen Vekst AS	kr.	2 200 000,-
Sum vedtatt låneopptak	kr.	95 780 000,-

Vurdering:

- Pr. i dag har Åfjord kommune rentebinding på ca. 28% av låneporteføljen. Dette er for lavt i forhold til kravene i finansreglementet (minimum 1/3). Ved låneopptak men vi derfor velge fastrente på hele eller deler av lånet, og slik ta stilling til hvor stor andel av porteføljen som skal sikres med rentebinding.
- Kommunen har kun løpende lån med fast- og flytende rente, i tillegg til rentesikring i renteswapper.
- Ut fra dette er det liten/ingen refinansieringsrisiko. Med forholdsvis høy gjeldsbelastning ligger risikoen i en eventuell renteøkning (renterisiko). Det forventes at renten skal opp på et høyere nivå, de kommende årene. For Åfjord kommune som har forholdsvis høy gjeldsbelastning vil dette gi en betydelig økning i finanskostnadene.